

M A G Y A R K U R I R.

*Bécs, Kedden, Augustus' 17dikén, 1824.**Spanyol Ország.*

Madridból Júl. 29dikéről f. h. 4d az Etoile következő tudósításokat közöl: „A' Király mindegyre a' Sacedoni ferdőkben mulat, 's Júl. 21d elkezdette az érczes vízzel való élést. Júl. 17 az orosz császári rendkívülvaló Követnek Oubril Úrnak audientziát adott, 's őtet az nap asztalához méltóztatta. — A' mai napon költ udvari Ujság azon beszédet közli, mellyet Benjamin-Constant Úr a' pótlék-hitel előfordulásának alkalmatosságával tartott a' Deputátusok' Kamarájában, 's az említett beszédre kemény jegyzéseket teszen. Constant Úr p. o. azt állította, hogy a' Király' nevében történnek a' felfegyverkezések hogy a' népek lázszóállásra; mellyre a' Gaceta ezt feleli: „Annyira hozzá vagyunk mi már szokva az úgynevezett Liberálisoknak fundamentomtalan declamatiójikhoz, 's azoknak az okos emberek előtt olly kevés fontosságok is vagyon, hogy mint üres lárma, a' levegőbe szélytrepülnek. Hála legyen a' Spanyolok derék gondolkozása módjának, ezen Országban a' rend és csendesség újra helyreállanak; ámbár csudálkozni lehet rajta, hogy még találhatni a' zendülésnek neminemű nyomaira, mellyekre némelylek Constant Úrnak és az ő vak követőjinek vélekedéseik által vezettettek.“ Ugyan a' nevezett Orátor azt is merészelte mondani, hogy Franczia Ország haddal borította-el Spanyol Országot. Erre a' Gaceta ezt mondja: „Franczia Ország nem borította-el haddal a' Spanyolokat, 's ez soha

gondolatjába sem volt. Csupán egy Armatát küldött, hogy megszabadíthassa a' spanyol Királyt, 's elpusztíthassa azon anarchiai factiót, melly a' Monarchát, és az ő népét egyszersmind békóban tartá. Mellyért is Constant Úrnak ninesen igazsága, midőn a' felséges Generalissimus kir. Herczeget Gelonhoz hasonlítja, mivel az nem úgy bánt Spanyol Országgal mint elfoglalt tartománnyal.“ — Júl. 14d két spanyol Fregát a' Szan-Fernando és Vigarrena Havannából 30 napokig tartott sebes utazások után Cádixba megérkeztek. Mindkettő sok nádméz, kávét, kakaót és más efféléket hozott. Találkoztak útjukban a' Sabina Fregáttal, melly a' Bahamai csatornán az insurgens rabló-hajókat űzte, 's Szan Juan d' Uluába vala rendeltetve. — Vera-Cruzból jött, Május' 12dikéig terjedő tudósítások jelentik, hogy a' Mexicói Igazgatás' Elölülője Generális Bravo igen szorgalmasan teszi a' rendszabásokat Yturbide ellen; hanem mivel a' Státus pénztára egészen kiürült, 's a' magános vagyon is nagyon megcsökkent, ő azért igen kevésre mehet.“

Júl. 25d vasárnap éppen olly szerencsétlen történet adta elő magát Madridban, mint tavaly. Néhány spanyol és franczia katonák egybekaptak, 's 13 vagy 14 sebet kapott, még pedig kettő avagy három veszedelmeset. A' történet felett most már vizsgálódások tétetnek, 's az elsőbb rendbeli kihallgatásokból az jön ki, hogy az egész czivódást három ingerlők indították, kik a' Francziákat néhány napok olta önként sértegették, a' nélkül hogy ezek ne-

kiek arra alkalmasosságot szolgáltatottak volna. Azon ingerlőknek ketteje elfogattatott, egy pedig megszökött. Nincsen benne semmi kétség, hogy a' rendnek örökös ellenségei titkon munkálódnak benne, hogy a' vígyázatlanokat elcsábítsák, 's a' két rendbeli seregek között uralkodó szép egyetértést háborgassák. Nem kíméltek mostan is semmit ezen roszakarók arra nézve, hogy ezen történetet, mellyről a' városnak másik részében is alig tudták valamit, úgy adják-elő mint nagy fontosságú nyughatatlanító dolgot, a' mellynek pedig lecsilapítására Digeon és Quesada Generalisoknak megjelenéseknél egyéb nem kívántatott.

Gróf Revilla-Gigedo, ki Herczeg Szan Carlos helyébe Párizsba rendeltetett Nagykövetnek, hanem a' franczia Kabinét el nem fogadta, Londoni meghatalmazott Miniszternek neveztetett-ki Zea Vermudez helyébe.

Spanyol Amerika.

A' Londoni és Párizsi Ujságlevelek mindegyre a' felett versengenek, vallyon igaz e avagy költemény Bolívarnak Peruban nyert újabb győzedelme. A' Globe és Traveller című Ujság igaznak tartja, azt állítván, hogy azon Philadelphiai ház, mellyhez az arról szólló levél intéztetett Quayaquilből, nagy költséggel tart Ágeneket Amerikának különböző helyein; és hogy a' Spanyoloknak Febr. 27d Callaóba lett utóbbi bémenetelekről is, ugyan ezen ház által jött, még pedig rövidebb idő alatt tudósítás Angliába. A' Május 10dikei, sőt 13dikai Limai történeteket, már lehetett tudni Quayaquilben azon hónap' 27dikén. Onnan Panamáig nem kellett több öt hat napnál a' tudósításnak általszállítására, a' honnan az 18—22 nap alatt New-Yorkban, 's 24 nap alatt Liverpoolban lehetett. A' közlelbbi Jamaicai posta-hajó mindent

el fog igazítani. Különben az Etoile, olly hijjánosan és roszúl fordította-le az említett Quayaquili levelet, hogy azt (a' Courierből) ezennel újra kelletik közlenünk. 'S olvasójink látni fogják, hogy ezen levélre sem az Etoile' jegyzései, sem a' mi észrevételeink nem illenek. A' levél itten következik: Quayaquil, Május' 27d 1824. „A' los tres Hermanos Brigg, melly Paytaból tegnap érkezett, onnan f. h. 22dikéig terjedő leveleket hozott, mellyek a' Royalistáknak Límából Május' 10d lett kitakarodásoknál fogva, azt a' kellemetes dolgot megerősítik, hogy Peruban vége a' háborúnak. Már az előtt néhány nappal vevénk tudósításokat azon dicsőséges ütközet felől, mellyben a' Patrióták győzedelmeskedtek, 's reménylettük hogy annak bővebb körülállásai felől is rövid időn tudósíttatni fogunk; de a' melly eddig meg nem esvén, csak azt írom a' mit elsőben hallottunk, és a' mi azolta tudtunkra esett. — Úgy látszik hogy a' Liberator és Generálissimus, kinek fő hadi-szállása Truxillóban volt, 's előseregei Líma' irányában feküvének (mivel a' Miniszter Verindorága által elkezdett alkudozásoknak, elfoglalván a' Royalisták Límát és Callaót, kívánt foganatjok nem leve), elhatározá magában, hogy olly forma fordulást fog tenni, melly által ellenségeit már annyiszor meglepte, és annyiszor győzedelmeskedett. Tudósíttatván tehát a' felől hogy Canterac és Valdez Generálisok, előbbi álláspotjokból, a' Pachacamactól Icaig terjedő tengerpartokról, Líma felé indulának, Gen. Monetát a' pártos Torre-Taglével utóbb nevezett városban hátrahagyák 's az Armadának fő osztályával a' völgybeli uton nyomulának-elő, Chancaytól Huauráig terjeszkedének-ki, és egy erős csapatot Casma felé előre elküldöttek, — a' Liberator, ki ezen mozdulást előre láttatott tudni, 4000 embert két osztályban a' Huailai nagy völgyön keresztül 's a' Szanta vizé-

nek keleti partja' mentében előre indította, 's előseregeit Casmába vonta-vissza. Ezen utóbbi mozgás arra bátorította a' spanyol Generálisokat, hogy seregeiknek fő csapatjával, Pativilca és Callijones között Huarmeynek délre hirtelen elő nyomuljanak, a' hova Május' 5d 6000 emberrel meg is érkezének, 's Truxillo felé tartának. Innen és Panamából segítséget vett Bolívar, 's Truxillóból 7000 emberrel indulván-el, sebes menetelrel nyomult Casma felé, mellynél Május' 6d közönséges viadal történt, mellyben mind a' két fél keményen harczolt. Generális Canterac nehéz sebet kapott, 's illy állapotban látván ötet seregei, futásnak eredtek, 's rendetlenségben vonultak-vissza Huarmeybe, hol azon seregbe bukkantak, mellyet Bolívar a' Huailasi völgyön keresztül a' Huarasi és Ichocai hídakon által küldött hátok megé. Itten már teljes leve a' megveretetés, annyira hogy az egész Armada, 700 emberen kívül, kik Generális Rodil' vezérlése alatt a' hegyek közé vevék magokat, lerakta a' fegyvert. Győzedelmes seregeink ezzel szakadatlan nyomulának előre. Generális Rodilt, ki Límába sietett, oda Bolívar üzte-bé, 's ez a' fő-város f. h. 10d megnyitá kapujit seregeinknek. A' megveretett spanyol seregnek maradványa a' Cordillerák hegyei felé vonult-vissza. F. h. 13d Callao capitulálásra ajánlá magát bizonyos feltételek alatt, mellyek felett mostan folynak az alkudozások. — A' Pastói royalista Insurgensek Tulcánban letevék a' fegyvert, mellyért is a' Columbiai Igazgatás nekik, vezérjeiket kivévén, bocsánatot engedett."

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Coloniális miniszteri osztályba Júl. 31d az arany-partokon fekvő Coast-Castle fokról Május' 31dikéig terjedő hivatalos-levelek érkezének, mellyekben Ober-

ster Southerland az Aschantékkal történt újabb viadalról teszen jelentést. — Major Chisholm, ki ezen viadalban a' fő-vezérséget viselte, az Aschanték ellen, kik Coast-Castletől öt mértföldnyire táborozának, Május' 21d kezdette-el hadi mozdulásait. Minekutána a' sűrű erdő rendkívül való munkával megritkított, 's az ellenség tábora felé utak vágattak volna, az ütközet elkezdődött. A' viadal hosszan tartott és vérengző volt; öt órai vagdalkozás után az ellenség hirtelen visszavonult nevezetes veszteséggel. A' visszavonulás már két napokon folyt, a' midőn a' Király Comasieből jó forma segítséggel az Armadánál termett, melly ezzel 16,000 emberre szaporodott. A' Fantihk, 's egyéb, az Anglusokkal szövetséges áfrikai népségek az ütközet közben úgy viselék magokat, hogy velek Major Chisholm teljességgel nem volt megelégedve, 's e' miatt nem csak hogy az ellenséget tovább nem űzhette, hanem még előbbeni állásába kéntelenítettetett vonulni. — A' mint a' foglyok beszélnek, az ellenség elhatározta, hogy Coast-Castlerra reüssön, melly határozásra nézve a' Királynak jelenlétében még annál inkább tettenek a' rendelkezések. Részünkről nevezetes volt a' veszteség. Az essőzés' ideje elkövetkezett, 's a' mint a' foglyok mondják, himlő és vérhas sok kárt tevének az Aschanték között. — Ezen tárgyban közöljük még a' következő kivonást, mellyet egy, a' Coast-Castle fokról Május' 26d indult levélből vettünk: „Ezen helynek állapotja igen kedvetlen, itten háborúnál, zűrzavaránál, és betegségeknel egyéb nincsen. Május' 21d az Aschantékkal újra volt egy ütközetünk, melly 5 1/2 óráig folyt. Veszteségünk valami 150 holtakra, és 800 sebesekre mehet. Rövid időn még nagyobb viadalokat várhatunk, mivel a' Király nevezetes segítséggel érkezett-meg az Armadához. Isten tudja, mi leszen még mind ennek a' vége; képzelhetni állapotunkat,

ha gondolja az ember hogy 5000 idegen személyeknek, kik többnyire aszszonyok és gyermekek, kell szállást adnunk, melly környülállás miatt iszonyú sok nyavalyák terjedének itten el.“

Az Indiai tudósításoknak mintegy folytatásául, így szól a' Courier Júl. 3od: „Szerencsénk vagyon jelenteni Olvasójinknak, hogy Chew Úr, társával egyetemben megszabadult a' Birmánok kezei közül. Elfogattatásokról, 's megszabadulásokról következő környülállások esének értésünkre: Megérkezvén azon helyre, mellyre őket a' Birmánok' Kormányzóji meghívták, azonnal fegyveres erő által vétetének körül. A' Kormányzók kérdék Chew Urat, hogy ő volna e Kapitány Chew? övé e a' Schapurih szigete előtt lévő hajó? minémű fizetést kap a' Kelet-indiai társaságtól? Felelvén a' Kapitány ezen három kérdésre, azt mondák nekie, hogy az Avai Királytól sokkal több fizetést fog kapni, ha annak szolgálatjába kész állani. A' Birmánok darab ideig kérdezősködének még, míg nem Chew Úr felállott, 's búcsúzni akart tőlök, hogy ladikjához visszatérjen; hanem ezen szándékában a' fegyveresek meggátolák, 's társával együtt az erősségre hurczolák, megfosztván mindenektől, a' mi nálök találtatott. Ezzel, kísértetvén mintegy 200 ember által, a' Haaf vize mellett felállított sorompókhoz vitettek, hol ladikba szállítván, Mayatuk nevű helyre vitettek, hol Mendah Kormányzó az Arracaninak fija uralkodik, ki őket katonai törvényszék elébe állította. Továbbá Jan. 22d újra egy nyomorult ladikba szállítván, abban minden élelem nélkül két nap és két éjszaka tartattak, míg nem egy jobb ladikba szállítván, Arracanba vitettek. Oda megérkezvén, egy gunyhóba zárattattak. Chew Úr itten azt kívánta hogy bocsátatnék audientziára a' Kormányzóhoz, mellyet más nap meg is nyert. Megjelenvén fogolytársával az udvarnál, elfogatta-

tásának okát kívánta tudni, mellyre azt a' feleletet kapta, hogy elfogattatása iránt nem innen adatott parancsolat. Ezzel azt kérdezték tőle, miért jött 18 ágyúval az ő szigetjékhez Schapurihhoz? mellyre azt adta válaszul, hogy ottan vizet és fát akart hajójára venni. A' Kormányzó monda, hogy elfogattatások felől semmit sem tudott; hanem írni fog az Avai Királynak, a' kinek válaszát tartoznak megvárni. Ezzel visszatértek fogházokba, 's ottan voltak Febr. 13dikáig, a' mikor visszaküldettek Mangduba, hol a' Chittagongba való visszatérésre engedelmet nyertek. — Meg kell jegyezni hogy Chew Urat és társát Febr. 15d, azon napon bocsátotta szabadon a' Kormányzó, a' midőn a' Birmánokat Buddaporei árkolásaikból a' Kapitány Johnston alatt vitezkedő osztály szélytverte; 's nem lehet benne kételkedni, hogy ők ezen sikeres megtámadásnak köszönhetik szabadságukat. Melly környülállás jó jel arranézve, hogy a' hadnak rövid időn vége fog szakítatni.“

A' Szandwich szigetek megholt Királyának kísézői között lévő Kormányzó 's még két más személyek Aug. elsőjén Canning Úrral tanácsot tartának.

A' Times nevezetű Ujság jelenti Havannából, hogy a' Cubai kikötőkbe evező francia hajók nevezetes jussokban részeltetnek. A' vám, mellyet eddig fizetni tartoztak, ugyan az volt, a' mit vettek az anglus kereskedő hajóktól, u. m. valami 12 Procent; de a' melly most újra 6 Procentre szállítattott, a' nélkül hogy az Anglusok ugyan ezen haszonban részeltetnének. Ez a' csupán kereskedési környülállásnak látszó dolog, figyelmet érdemel, mond a' nevezett Ujság, mihelyt meggondolja az ember, hogy a' Francziák, minekutána minden reménységektől elestek arra nézve, hogy a' közelébbi spanyol had miatt tett költségeikhez juthassanak, talán ezt a' módot választották, hogy károk né-

minémüképen megtérítettessék. Az vámnak a' Francziák részére lett ezen alabbszal-
lítottatása, az Anglusoknak tetemes kárt
okozhat, ha Igazgatásoknak közbenjárása
által magok részére hasonló kedvezést
nem eszközölnék-ki.

Török Birodalom.

Caso szigetének megvételetéről, a'
Journal de Francfort f. h. 6d Naxosból
Jún. 2odikáról következő levelet közli:
„Caso megszűnt lenni. Szigetünkre on-
nan valami 30 különféle nemű és korú
személyek érkeztenek, a' kik ezeket be-
széllék: Jún. 8d reggeli öt óra tájban, a'
Candia vizeken fekvő 's valami 17 hadi
hajókból álló egyiptomi hajós-osztály Caso
felé evezett, hogy ottan kiszállana. A' la-
kosok fegyvert ragadtak, 's megszállottak
minden hozzájárulható helyeket, olly ha-
tározással hogy vagy meghalnak vagy győ-
zedelmeskednek. Az osztályokbeli ágyúk
által védelmeztetett Törökök, haszontalan
próbáltak kiszállani, mert tengerparti Bat-
teriáinknak hathatós tüzelése őket minden-
kor veszteséggel kényszerítette hátra. Végre
az éjjel végét veté a' vidalnak, de nem a'
mi szorongattatásainknak, mert még sokáig
látánk az ágyúknak tüzet, melly azt je-
lenté hogy ellenségünk nincsen távol. Vir-
radtakor újra látánk közelíteni az egyipto-
mi hajókat. Megtámadtatásunk keményen
vette kezdetét, 's szinte estveli négy óráig
tartott, melly után az Ismail Gibraltar'
kormányja alatt lévő hajós-osztály partjaink-
tól eltávozott, 's szemünk előtt egészen eltűnt.
Már azt hittük hogy minden veszedelem-
től megszabadúltunk, 's hálát adván a'
Mindenhatónak, sebeseink' ápolgatásához
láltunk. Azután pedig arról gondoskodtunk,
hogy veszteségünket helyrehozhassuk. —
Jún. 10d azonban azt hozák hírül kém-
jeink, hogy egy hajós-sereg közelget fe-
lénk, 's mi csakhamar megismerénk,

jó rendben evező ellenségüket. Ismail
Gibraltar, kit az övéinek nagyobb része
követett, szigetünknek azon pontja felé for-
dult, melly leginkább meg vala erősített-
ve, 's azt iszonyuan kezdette lövetni. Ez
az ütközet már több óráig tartott, a' mi-
dön egyszer hátunk megett borzasztó kial-
tozást hallánk. Ez az ellenség kialtozása
vala; melly a' szigetnek éjszak-nyugoti szél-
lén szállott-ki a' partra. Így mi két tűzkö-
zé szorítottatva, minden erőnk felett való
küszdésünk mellett, csakhamar szélytve-
rettünk. Négy vagy öt száz polgártársaink
fegyveres kézzel hullának-el. A' maradék a'
Casói hegyek közé, és a' szomszéd szige-
tekre futott. Azt kell hinnünk, hogy fele-
ségeink és gyermeink nagyrészt az el-
lenség' kezére kerülének.“

Ugyan a' Journal de Francfort f. h.
8d így ír: „A' Spectateur Oriental helyé-
be „le Smyrneen“ cím alatt egy másik
Ujság támadott, melly az első számjában
Júl. 3d Smyrnából ezeket közli: Colocot-
rini és az ő részesei megismerék végre a'
Görög Országi időközbeli Igazgatást, 's
annak meghódolának. Napoli di Romania
megnyitá kapujit. — Mitylenéből azt je-
lentik, hogy ottan fekszik vasmacskákon
a' török Flotta; néhány Fregát Ipsara felé
küldetett szemlélődés végett (Ez az Ujság
még akkor nem tudhatta Ipsarának szeren-
esétlenségét). A' Kapudán-Basa az egyip-
tomi nagy hajós-osztályt várja, hogy a'
táborozást elkezdhesse. Az Armadánál
uralkodott betegségek megszűntek. A' ka-
tonaság erősen kíván egybevágni az ellen-
séggel. — Alexandriai levelekből értettük,
hogy a' Vice-Király' hada Jún. végén fog
elindulni. — Hussan Basa, a' mi Kor-
mányzónk az ő mérsékleténél, és önn hasz-
nának nem hajházásánál fogva, valóságos
atyja a' Raajaknak (a' nem a' Muhamed'
vallásán lévő jobbágyoknak), 's a' Görö-
göket mindenképp felett védelmezi. Az ő
bölcsességének, és állhatatosságának köszön-

hetjük azon nyugalmat, mellyben több hónapok óta élünk. A' Görögök minden felől jönnek városunkba, hol őket a' helybeli tiszti-hivatalok kitárt karokkal fogadják. A' Porta minden nap újabb Fermánokat küld a' Raajak' javára. — Hat hét óta a' Görögöknek itten Püspökök vagyón. Ezt a' tiszteletes öreget felettenagy szívességgel fogadta a' Basa. Ha kimegy házából az öreg, mindenkor töméntelen nép követi. — Itten és Magnesiában néhány napok óta sáskák pusztítják a' gyümölcsös és veteményes kerteket; 's az eget, a' szónak tulajdon értelmében, meghomályosíták ezen férgek."

B r a s i l i a.

Egy Pernambucói levél, mely onnan Jún. 10d indult, azon nyomorúságot rajzolja-le, mellyre a' nevezett hely jutott a' körükerítettés által. A' Brasilia Kormányzónak az a' parancsolatja hogy a' kikötőt szorosán körülvegye, mígnem Rio Janeiróból újabb parancsolatokat nem fogna venni. A' liszt, és száraztott hal már csaknem mind elfogyott, 's alig vagyón már mód benne hogy az ember eleséget kapjon az Ország belsejéből, mivel a' Paraibai seregek ezen tájon fekszenek, 's a' városból ellenek kiküldetett csapatokat több csetepaték alkalmatosságával visszaverék. A' nép alljasabb részének állapotja különösen keserves; ezek százanként halnak-el éhen. A' kereskedés elakadott, 's erős dolog a' kereskedőket rávenni a' fizetésre.

Afrikai Rabló-Státusok.

Az Algerine nevet riselő anglus Brigg, melly egyenesen Algír alól jöven, f. h. 6d evezett-bé Genuába, azt a' fontos tudósítást hozta, hogy az anglus Admirális Szír Hi Neale, békességet kötött az Algíri De-

yel, még pedig a' szerint, a' melly feltételek alatt azt Nagy Britannia kívánta.

P á p a S t á t u s a i.

Rómában közelebbről egy Május' 17d költ 's a' Jézus társaságának fejéhez Pater Fortis Lajoshoz intéztetett Breve jelent meg nyomtatásban. Ebben, melly ezen szavakon kezdődik: Cum multa in urbe, emlékezetbe hozza a' Pápa, hogy a' Római Collegiumnak fundáltatását tulajdonképen XIII Gergely bőkezűségének lehetett köszönni; hogy a' Pápák ezen Collegiumot a' Jézus társaságára bízták, és hogy ez mig fennállott, ezen rendeltetésének szerencsésen meg is felelt. VII Pius, ki a' Jézus társaságát 1814-ben újra felállította, ezzel leginkább az ifjúság' neveltetését nézte, 's a' mostan uralkodó Pápa kinyilatkoztatja, hogy ő bizonyosan tudja, hogy az előtte volt Pápa ezen társaságot ismét egybe szándékozott hívni a' Római Collegiumba. Ő Szentsége azért tüstént ezen plánummal kezdett foglalatoskodni, 's meghalgatta e' részben a' Kardinálisok' gyűlését, mint a' mellyre bírta, hogy tenne rendszabásokat az ifjúságnak jó móddal való neveltetésére nézve, melly egyedül való út az embereknek megjobbítottásokra. Most már a' szent Atya által-adja örökösen a' Jézus társaságának, és annak fejének Fortis Lajosnak a' Római Collegiumot, a' sz. Ignác templomával együtt, valamint az a' mellett lévő úgynevezett Caravita Pater' Oratoriumát, a' Muzéumot, könyvtárt, csillagnéző tornyot, és minden ehez tartozókat. A' Jesuiták itten ezen túl közönséges iskolákat tartanak a' szerint a' mint tartottak 1775 előtt; 's a' Pápanak az az akaratja, hogy az egyházi ékesenszóllásra, és a' Physicára 's Chemiára még egy tanító-szék állíttassék-fel. Melly végre a' szent Atya 12,000 Római Scudit rendelt, melly nekik jövő Octóbertől fog-

va a' kincstárból fog esztendőnként fizet-
tetni; ezenkívül megerősítette a' Collegium-
nak azon jussait és privilégiumait, mel-
lyek szerint a' szabad mesterségekben, és
a' Theologiában Doctorságot adhasson. A'
Jésuiták, alkalmatosság szerint astron-
omiai vizsgálódásokat, és más tudományok-
beli szükséges dolgokat, fognak közre bo-
csátani.

*August. 16d a' Státus - papiro-
sainak közép-árrok:*

Státus Kötelező levele 5 p Ctmal Conv. P. 94 1/2
Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorsvonásos Költsön
1820-ról C. P. Ugyan az 1821 ről 100f. C. P. 124
Bizonyítás 1821d. Költsönről ftért Conv. P.
Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 p Ctmal 51
100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank Actia
1120 1/2 for. C. P. Cs. Arany —

*A' Gabona négy fő nemeinek árrok
általjában Aug. 2d — 7d.*

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Arpa.	Zab.
Bécsben Aug. 3d	120	50	50	40
— Aug. 7d	110	50	43	40
Stockerauban Aug. 2d	108	50	—	29
Fischamenden Aug. 3 és 5d	75	38	—	31
NagyEnzersdorffon Aug. 4d	104	50	31	29

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások szerint Pesten
f. h. 6d meghalt Mélt. Tudós Sax Mihály
János Úr cs. k. Tanácsos, T. N. Somogy
és Fejér Vármegyéknek Táblabirája életé-
nek 76d esztendejében, a' ki előbb Győ-
rött és Pécsen a' királyi Akadémiákban szá-
mos esztendőig a' Politia, Kamerális és
Financzialis tudományokat jeles haszon-
nal tanította, azután pedig a' kir. magyar

Universitáshoz általtételvén, ugyan azon
tudományok' tanítását mind addig híven
és szorgalmasan folytatta, míg nem ereje
elgyengülvén, kényszerítették hivataláról
lemondani, és végső esztendejét nyugoda-
lomba tölteni. Jámbor életével, és minde-
neknek javára törekedő jó szívével, az ő
számos tanítványai' emlékezetében érdemei
maradandók lesznek. Hivatalához képest
az általa előadott tudományoknak rövid
rajzolatját, nyomtatásban kiadta.

Ugyan ezen hónapnak 7d Pesten meg-
halt Tek. Németh Katalin Asszony, Tek.
Omoroviczai Piukovics József Úrnak,
T. N. Bács-Bodrog törv. egyesült Várme-
gyék' Táblabirájának hitvесе, száraztó be-
tegségben, életének csak 33d esztendejé-
ben. Ezen jeles nevelésű, szelíd, és tiszta
erkölcsű gondos anya, és jó házas-társ,
mindeneknek, kik vele ismeretségben le-
hettek, igaz tiszteletét bírta.

Miskolczról, f. h. 6dikáról a' követ-
kezendő tudósítást vevénk: Az idevaló négy
Ref. Predikátorok közül megholt az egyik
Május' 26d napján t. i. Tiszt. T. Assessor
Végh János Úr, életének 72d esztende-
jében, a' ki mivel egész életében nőtelen
magánosságban élt, hátrahagyott javacs-
kái felől úgy tett rendelést, hogy mind
az Ekklesiának, mellynek kebelében 20 esz-
tendők alatt csendes lakása volt; mind a'
helybeli Iskolának, 's Ispotálynak; mind
az ügynevezett Deficiensek' Cassájába;
mind a' S. Pataki Collégiumnak bizonyos
sumnácskákat hagyott. Megjegyzésre méltó
ezen Nemes Ekklesia felől az, hogy itten
húzamosan és rendszerint holtig laknak a'
Predikátorok. Mostani első Predikátora, a'
ki egyszersmind a' Tiszán innen való Ke-
rület' Superintendense, már 35d esztendő-
re szolgál ezen Ekklesiában; a' második,
a' ki az A. Borsodi Egyházi Megye' Espe-
restje 32dikre. A' harmadik ifjú ember,
a' ki olyan, érdemes Tiszt. férjfiúnak he-

lyére állott, ki ebben az Ekklesiában kezdte a' Predikatori hivatalt, mellyben 33 esztendőket töltött. Reményljük hogy az is ebben az Ekklesiában fog megöregedni és meghalni. — Óhajtani lehet, hogy több Nemes Ekklesiák is követnék a' Miskolczi Nemes Ekklesiának példáját, és hogy mindenütt olyan volna a' Predikátoroknak együtt lakások, mint Miskolczon.

Soprony Vármegyéből. Egy franczia Író azt mondotta: „Az a' virtusnak igaz jutalma, hogy a' ki annak kíván élni, az, míg él, érdemekkel halmoztatik, halála után pedig példa a' maradéknak.“ Az első már békibizonyodott Tek. Alsó-Káldi Káldy János T. N. Soprony Vármegyei 2-ik Al-Ispán Urban, kire a' virtus új érdemet adott egy díszes hivatalra való kineveztetése által. A' Dunántúli Ev. Superintendentia' szokott Gyűlése t. i. az idén Nagy-Győr Sz. Királyi városában a' múlt Junius 3od napján tartatván, az elhalt Mélt. Matkovich Pál Úr helyébe Tek. Alsó-Káldi Káldy János Vice-Ispán Úr nevezetett a' voksok' többségénél fogva Superintendentiális Fő-Inspectornak. Az említett franczia Író' mondásának másik része már önmagától is fog következni; mert a' ki egyszer érdemekkel tündöklök, bizonyosan példája a' maradéknak. A' Nagy Tekintetű Vice-Ispán és Fő Inspector Úrnak ezen új megtiszteltetésén minden örvendhet az említett Districtusban, a' ki annak nemes lelkét, vallása és Nemzete iránt buzgó szeretetét ismeri. Eltessék is őtet az Egek sokáig, jeles virtusokkal tündöklő Nagy Tekintetű Hitvesével együtt; éljenek szép reménnyel biztató két fiai is, kikből e' Districtus még hasonló támaszokat várhat az Ev. Vallásnak.

Veszprém Aug. 12d. E'f. eszt. Febr. 22dikére virradóra meghalt a' M. Örsi Ref.

sz. Ekklesia' Predikátora Tiszt. T. Tóth Benjamin Úr, igazán még életének virágjában. Ezen ifjú Tiszt. férfinak halála két tekintetben megérdemli a' Közönségnek figyelmét. Először azon nevezetes esetért, hogy a' mellette szolgált Iskola-mester ugyan azon napon délután két órakor mult ki, és ennél fogva mind ketten egy sírba, egy napon, és egy czeremóniával temettek-el a' számosan egybegyűlt tisztelőknek érzékeny indulatjaik között. A' másik környülállás, melly a' megboldogult Tiszteletes férfit nevezetessé teszi az, hogy ő életének 's különösen papi hivatalának rövidségéhez képest munkásságának több bizonyosságait hagyta maga után. Nevezetesen az egész Szentírást napnyugoti stylusba foglalva, olyan helyeken, a' hol magyarázat kívántatik, rövideden felvilágosítva, ott a' hol valami pótolás kell, kiegészítve magyar nyelven leírta. Régebben hozzá fogott a' boldogult ezen nagy munkához, mert életének utolsó esztendejében, mellyben volt csak actualis Predikátor is, megjével szüntelen bajlódván, nem hogy illy dolgot véghez vihetett volna, de még hivatalát is csak igen nehezen folytathatta. Több ideig káplánkodván azonban, ekkor dolgozott az említett munkán. Mint hajdan a' Pápai Ref. Collegiumban a' napkeleti nyelvekben Praeses, utóbb pedig Senior, egy illyen munkához való készületnek hijjával nem volt. Van az egész, három Kötetben, csinos kéziratban. Fordítás e vagy eredeti még eddig azt meg nem határozhatta, de szívesen óhajt vele szolgálni minden ahoz értő 's illető tudományos Bíráknak, és ha helybehagyást érdemel, a' közönségessé tételre is keze közül örömet kibocsátja a' boldogultnak testvér bátyja

Orvos Dr. Tóth József.